

Čj pro 6. D na týden 18. - 22. 5. 2020

Mluvnice

Grafické znázornění souvětí

1) Minule jsme se naučili poznávat v souvětích věty hlavní a věty vedlejší, dnes se naučíme zapisovat grafy souvětí. Jsou postaveny na stejném principu jako grafické znázornění věty jednoduché, jen jsou jednodušší, protože zachycují (místo jednotlivých větných členů) celé věty.

Minule jsem se naučili hledat počet vět v souvětí, jejich druh a dnes se to naučíme zapisovat přehledněji.

Otevřete si učebnici na straně 87 a informace v hnědém rámečku si vyložíme a postupně si všechny zapíšeme do sešitu. **Pracujte s učebnicí a věnujte velkou pozornost tomu, na co vás tu upozorňuji.** Není to snadné a je třeba to pochopit co nejdříve, abyste potom nedělali zbytečné chyby.

2) První obrázek nám říká, že větu hlavní značíme velkým tiskacím (hůlkovým) písmenem **H**, zatímco větu vedlejší písmenem **V**. Obě varianty píšeme **do hranatého rámečku** (na rozdíl od větných členů, které jste psali do "kroužků").

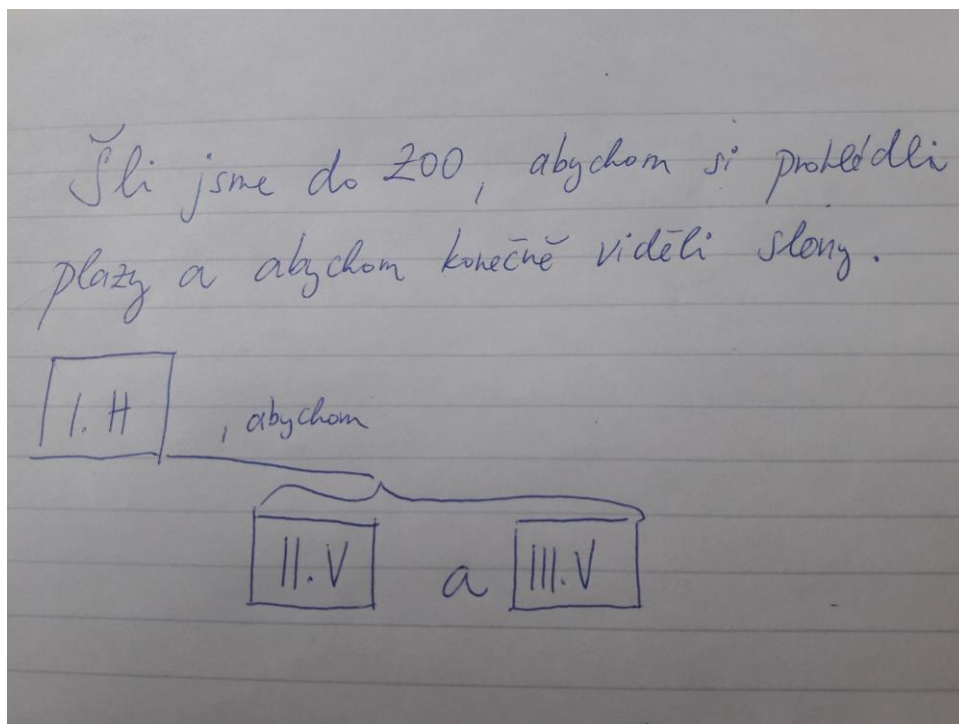
3) Další informace nám říká, že **věty číslujeme podle jejich pořadí v souvětí**. Pak následuje šest příkladů, kdy je uvedena věta a její graf. Všechny si do sešitu překreslete a dávejte pozor, že v grafu jsou uváděny i **spojky a čárky mezi větami**. To je velmi důležité, graf souvětí nám totiž pomůže ukázat, kde jsou v souvětí umístěny čárky.

První tři grafy jsou jednoduché a měly by vám být jasné.

Ve čtvrtém grafu rozvíjí první vedlejší věta druhou větu hlavní, zatímco čtvrtá vedlejší věta rozvíjí třetí větu hlavní.

V pátém grafu je první hlavní věta rozvíjena druhou vedlejší větou a tato vedlejší věta je dále rozvíjena třetí vedlejší větou.

Zkusíme si teď vytvořit na stejném základu větu, ve které by dvě vedlejší věty rozvíjely danou větu hlavní. Graf by pak vypadal takto (napište si větu a graf do sešitu pod pátý příklad z učebnice):



Všimněte si, že se čárka ve větě píše jen po první hlavní větě, nikoliv mezi dvěma větami vedlejšími. Bude to pro nás důležité při jedné z následujících kapitol (konkrétně za dva týdny).

Graf šestá věty je nejsložitější. Máme zde hlavní větu *Mezi lidmi to zašumělo* a vedlejší větu *kteří se shromáždili na náměstí*. Všimněte si, že první věta hlavní začne (slovy *Mezi lidmi*), pak je přerušena druhou větou vedlejší (*kteří se shromáždili na náměstí*) a teprve pak je dokončena (*to zašumělo*). V grafu se vyjádří pokračování hlavní věty **pomocí přerušované čáry** mezi oběma částmi hlavní věty.

4) Tím jsme si vysvětlili veškeré záludnosti, které nás při zakreslování grafů souvětí mohou potkat. Teď si to procvičíte. Udělejte si grafy všech souvětí ve cvičení 87/2. Až budete se svou prací spokojeni, zkontrolujte si své řešení se správnými výsledky, které naleznete na webu školy spolu s tímto materiálem. Soubor má název Řešení 1. Kdyby byly z vaší strany nějaké dotazy (např. Proč je něco nějak a ne nějak jinak?) napište mi jako obvykle na e-mailovou adresu masek@zsholysov.cz.

5) Pokud vám cvičení dopadlo dobře, nebo jste si vyjasnili své chyby, zkuste si ještě jedno na zkoušku. Je to cvičení 88/4, které už je trochu rozsáhlejší. Jeho řešení opět najdete na webu školy pod názvem souboru Řešení 2 a Řešení 3. V případě dotazů se opět nebojte na mě obrátit na můj e-mail.

6) Pokud jste absolvovali už i tohle, čeká vás jedno cvičení na známky. Jedná se grafy souvětí ze cvičení 88/3. Vaše odpovědi čekám na své adrese masek@zsholysov.cz do 31. 5. 2020.

Sloh

Dokončení příběhu

Už jsme si několikrát zkoušely dovyprávět příběh. Dnes vás bude čekat cvičení 138/3. Zde je vašim úkolem vytvořit jiné ukončení příběhu o Červené karkulce, jehož začátek zde máte napsaný. Své výtvary mi opět můžete poslat na masek@zsholysov.cz.

Literatura

1) Dneska se dostaneme k četbě básně, jejíž část si někteří z vás vybrali k recitaci před třídou, takže jste ji všichni už slyšeli. Do sešitu si napište pouze

K. H. Borovský: Král Lávra



Obrázek Karla Havlíčka Borovského z mého “školního” hrníčku. 😊

2) Karla Havlíčka Borovského známe již z Tyrolských elegií, které jsme četli v prosinci. Zde opět popisuje humorný motiv – holič stříhá krále, který má oslí uši. Přečti si úvod k textu i samotný úryvek z básně a zkus vymyslet, jak příběh pokračuje dál.

3) Přečtete si úryvek z básně v čítance na straně 185 a porovnej svůj nápad na dokončení s opravdovým pokračováním a koncem básně.

4) Proč Kukulín šeptá své tajemství vrbě? Máš kolem sebe také někoho (nebo něco), kdo (nebo co) je tvojí „vrbou“?

5) Nezapomínejte mi posílat do konce měsíce vaše pracovní listy s odpověďmi z ukázky z knihy Bylo nás pět. Uzávěrka je (stejně jako u úkolu z mluvnice) do 31. 5. 2020. Zatím mám od vás asi je tři hotové pracovní listy...